

Sebastian Tynkkynen ps

Kirjallinen kysymys metsien kotimaisen omistuksen vahvistamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Suomen talous on nojannut ja nojaa yhä vahvasti metsien varaan. Metsät tarjoavat esimerkiksi raaka-aineita teollisuudelle, kotimaista energiaa sekä puitteet monipuoliselle virkistyskäytölle. Suomen onkin todettu elävän metsästä, ja omaa vaurauden lähdeämme kuvataan osuvasti vihreäksi kullaksi. Metsissämme on kiinni paljon jalostettavaa potentiaalia, mutta myös omaisuutta. Ei ole suinkaan yhdentekevää, kenen käsissä tämä varallisuus on.

Metsäomaisuus ja sillä käytävä kauppa ovat vuosien saatossa kokeneet melkoisen murroksen. Metsän omistaminen on Suomessa ollut yleistä ja on sitä edelleen. Yksityisiä metsänomistajia on Suomessa yhä noin 600 000. Yksityiset metsänostajat ovat saaneet kuitenkin kilpailijoikseen metsään sijoittavia rahastoja. Monelle suomalaiselle tulevina vuosina perittävä metsä ei ole sellaista omaisuutta, jonka hoitamiseen kaikilla olisi halua perehtyä ja käyttää aikaa. Tämän seurauksena monet metsäpalstat päätyvät myyntiin, joka tarjoaa metsärahastoille tilaisuuden kasvat-
taa omistuksiaan.

Kotimaisten metsärahastojen ohella kaupoille ovat tulleet rytinällä myös ulkomaiset rahastot, minkä myötä kauppa on käynyt kuumana. Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK on viestinyt, että esimerkiksi Kainuussa ja Pohjois-Karjalassa metsärahastot ja muut instituutiosijoittajat ovat haalineet itselleen jopa neljä viidestä metsätilakaupasta. Kaupankäynnin vilkastumisesta kertoo osaltaan myös se, että yksityisiin omistajiin ollaan suoraan yhteydessä puhelimitse ostotarjousten tekemiseksi.

Metsien omistajarakenteen muuttuminen ei ole automaattisesti pelkästään huono asia. Kasvaneella kysynnällä on suomalaisen metsänomistajan kannalta positiivisiakin seurauksia, kun metsäpalstan arvo nousee ja myyntiaikakin mahdollisesti lyhenee. Rahastot kotimaastaan riippumatta haluavat omistukselleen tuottoa, joka ohjaa myös pitämään metsästä huolta.

Vaikka omistusta ei voida lainsäädännöllä mielivaltaisesti rajoittaa, tulee metsien omistajarakenteen muuttumiseen kiinnittää huomiota. Metsät siirtyvät pienomistajilta kasvottomille rahastoille, ja yhä suuremmat alueet voivat olla yhä harvempien käsissä. On aiheellista kantaa huolta, mitkä tämän vaikutukset tulevat olemaan pidemmällä aikavälillä esimerkiksi metsien käytön tai kansalaisten varallisuuden näkökulmasta. Metsien valumista ulkomaiseen omistukseen ei tule lainsäädännöllä helpottaa, vaan pikemminkin löytää keinoja vahvistaa suomalaisen metsänomistajan asemaa.

Kirjallinen kysymys KK 351/2022 vp

Villiintyneen kaupankäynnin taustalla on ollut osittain laissa ollut porsaanreikä, joka on mahdollistanut yksityisille metsänomistajille tarkoitetun metsävähennyksen hyödyntämisen myös metsärahastojen tapauksessa. Tätä päätettiin rajoittaa lakimuutoksella vuoden 2022 alusta alkaen. Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä kuitenkin totesi aiemmin vuonna 2021 tämän olevan ensimmäinen askel oikeaan suuntaan ja jatkotoimien olevan pohdinnassa tarpeen mukaan.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten hallitus tulee reagoimaan suomalaisen metsäomaisuuden valumiseen ulkomaisille rahastoille ja

näkeekö hallitus edelleen tarvetta ministeri Lepän mainitsemille jatkotoimille?

Helsingissä 22.6.2022

Sebastian Tynkkynen ps